

نقش فضای باز دانشگاهها در پایداری و تداوم آموزش

علی شرقی^{*1}

1- پژوهشگر دکتری، عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی تهران،
a_sharghi_a@yahoo.com

چکیده

در تجسم ذهنی و ابتدایی هر فردی، دانشگاه مانند محیطی با تصاویری از فضاهای کلاسها، آزمایشگاهها، سمینارها، کارگاهها و حلقه های دانشجویان گرداگرد استادان، نقش می بندد. در حالیکه طبق ضوابط اولیه در طراحی فضاهای آموزشی، حداقل باید پنجاه درصد سطح سایت دانشگاه ها بعنوان فضای باز لحاظ گردد. این میزان حتی اگر در فرایند طراحی نیز لحاظ شود؛ در بیشتر اوقات، نقش احتمالی آن در آموزش مداوم و پایدار دانشجویان نادیده گرفته می شود. در حالیکه بسیاری از مطالعات روانشناسی و محیط شناسی بر تاثیر فضاهای باز بر رفع خستگی دانشجویان در پایان هر درس و ایجاد آمادگی ذهنی برای شروع درس بعدی تاکید دارند. بنابراین مقاله حاضر تلاش دارد تا با واکاوی و بررسی این نظرات با تاکید بر سه موضوع مطالعه و تحقیق دانشجویان، تعاملات علمی، اجتماعی و فرهنگی دانشجویان با یکدیگر و استراحت و تفریح در فضای باز دانشگاه ها؛ به اهمیت و تاثیر این فضا بر تداوم آموزش دانشجویان پردازد.

واژه های کلیدی: دانشگاه، فضای باز، دانشجوی، مطالعه و تحقیق، تعاملات اجتماعی و فرهنگی، استراحت و تفریح

1- مقدمه

موسسات آموزش عالی در نیم سده اخیر در ایران و جهان توسعه کمی فراوانی یافته و هدف اصلی از ایجاد فضاهای آموزش عالی در سایت های دانشگاهی بوده است. در این سالها با توجه به نیاز به فراگیری گسترده آموزش عالی بخصوص توسط جوانان، موسسات آموزش عالی فراوانی در فضاهای بسته و باز ایجاد شد. در حال حاضر که با گسترش کمی سایت ها و فضاهای آموزشی و بدنبال متعادل شدن عرضه و تقاضای دانشجوی در مقاطع کارشناسی نیاز کمی متعادل شده و زمان مناسبی است تا به اهمیت بررسی و تحقیق پیرامون تاثیر فضاهای باز در سایت های دانشگاهی بر ارتقاء کیفیت و تداوم آموزش پرداخته شود که ارتقاء دانش طراحی فضاهای باز سایت های دانشگاهی، بگونه ای که موجب بهبود کیفیت آموزش محوری محیط های باز پردیس های دانشگاهی گردد؛ هدف این مقاله است. در این فرایند و بخصوص در کشورهایی مانند ایران، سایت های دانشگاهی باید بگونه ای طراحی و ساخته و مدیریت شوند که در جهت هدف اصلی از ایجاد دانشگاه یعنی آموزش قرار گیرند. در این راستا و در ایران، توجه به جنبه های تزئینی و تفننی فضای باز و صرف رعایت ضوابط کمی مانند الزام به حفظ پنجاه